

Nieuwbouw brandweerkazerne Doetinchem

versie 1.0 22/03/2006)

auteur: C.V. Velthausz

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
Samenvatting.....	2
Inleiding.....	4
Problemen bij de huidige huisvesting.....	6
Kazerneringsruimte.....	6
Routing in de kazerne.....	6
Ontbreken van een lift.....	6
Voertuigstalling.....	7
Omkleedruimte.....	8
Voertuigenwerkplaats.....	8
Oefenterrein.....	8
Opslagruimte.....	9
Conclusie.....	10
Een geschikte locatie voor een nieuwe kazerne.....	11
Opkomsttijd en zorgnorm.....	11
Huidige situatie.....	11
Structuur van hoofdwegen Doetinchem.....	11
Conclusie.....	13
Mogelijke locaties.....	15
Algemeen.....	15
De meest geschikte locatie.....	15
Alternatief 1.....	15
Alternatief 2.....	16
Alternatief 3.....	16
Conclusie.....	16
Bijlagen.....	18

Samenvatting

De huidige brandweerkazerne ligt in het gebied dat bekend staat als het Hamburgerbroek. Dit maakt deel uit van het project De Schil. In het kader van dit project is gekeken naar de mogelijkheid om de brandweer in te passen in het te ontwikkelen gebied rondom het centrum van Doetinchem. Eén van de opties is het verplaatsen van de kazerne.

In deze notitie is gekeken naar een tweetal onderdelen die van belang zijn bij het bestuderen van de mogelijkheden omtrent de brandweerkazerne. Het eerste onderdeel betreft de argumenten die voor de brandweer gelden om over te gaan naar een geheel nieuwe brandweerkazerne. Het tweede onderdeel behelst een onderzoek naar de meest geschikte locatie voor een eventuele nieuwe kazerne.

De notitie is nadrukkelijk vanuit puur brandweeroogpunt opgesteld. Enkel de technische, aan zorgnormen gerelateerde vereisten zijn meegenomen. Planologische belangen en financiële haalbaarheid zijn vooralsnog buiten beschouwing gelaten. De vereisten vanuit de brandweer die uit deze notitie volgen, dienen nadrukkelijk bij de verdere planvorming te worden meegenomen.

De brandweer van Doetinchem heeft de laatste jaren een sterke professionalisering doorgemaakt. Om te kunnen blijven voldoen aan de normen is er overgegaan tot het kazerneren van (vrijwillig) brandweerpersoneel. Dit betekent dat er permanent mensen op de kazerne aanwezig zijn. Dit stelt dan ook hele andere eisen aan een kazerne waar niet permanent personeel aanwezig is. Er zijn een aantal aspecten die er voor zorgen dat de huidige brandweerkazerne niet meer voldoet aan de eisen die een moderne brandweerorganisatie stelt aan een brandweerkazerne.

De huidige brandweerkazerne kent diverse tekortkomingen/aandachtspunten:

1. De gekazerneerde vrijwilligers verblijven in een pand aan de overkant van de weg bij de brandweerkazerne. Dit pand ligt in een gebied dat op termijn zal worden ontwikkeld (Hamburgerbroek), waardoor het pand zal verdwijnen. Het oversteken van de weg kost erg veel kostbare minuten bij een uitruk.
2. Het pand van de gekazerneerde vrijwilligers is al bij het betrekken in 2001 door de Arbeidsinspectie als marginaal bestempeld. De ruimte is relatief klein en in sommige gevallen niet praktisch in het gebruik.
3. Omdat het pand van de vrijwilligers op termijn zou verdwijnen, is de inrichting en het onderhoud hier op afgestemd. Er zijn nauwelijks middelen beschikbaar voor (groot) onderhoud, hetgeen nu zo langzamerhand, door het steeds uitblijven van de ontwikkeling van het gebied, steeds noodzakelijker wordt.
4. In het hoofdgebouw zijn de interne verkeersstromen niet logisch; de routing is ongelukkig. Personeel dat onderweg is naar de uitrukkleding kruist personeel dat aan het vertrekken is.
5. In het hoofdgebouw is geen eigen lift. Dit maakt het gebouw publieksonvriendelijk voor bezoekers met een lichamelijke beperking. Bovendien kunnen goederen enkel op een zeer omslachtige manier naar hogere verdiepingen worden gebracht.
6. In de voertuigstalling staan voertuigen achter elkaar. Het vergt daardoor veel handelingen om bepaalde voertuigen buiten te krijgen. Bij het daarvoor benodigde achteruit rijden is gevaar op schade (materieel als personeel) extra groot. Aanpassing van de stallingplaatsen is bouwkundig (vanwege dragende kolommen) onmogelijk.
7. De Arbeidsinspectie heeft in februari 2007 geconstateerd dat de afzuiginstallatie voor uitlaatgassen in de voertuigstalling niet naar behoren werkt.
8. De Arbeidsinspectie heeft tevens geconstateerd dat de omkleedruimte niet aan de eisen voldoet.
9. De voertuigwerkplaats voldoet niet aan moderne arbo-eisen. De smeerput is risicovol en zou moeten worden vervangen door een hefbrug. De uitlaatgassen worden hier in het geheel niet afgezogen.
10. De voertuigwerkplaats is te klein; de hoogwerker past er niet in, zodat reparaties aan dit voertuig buiten moeten worden uitgevoerd, hetgeen ongewenst is.

-
11. De brandweerkazerne heeft geen eigen oefenterrein. Daarom moet worden uitgeweken naar terreinen elders die ofwel verder weg liggen, waardoor tijd verloren gaat (locatie Broekweg), ofwel in principe niet voldoen aan eisen, zoals vloeistofdichte vloeren (locatie oude Praxis terrein).
 12. De opslagruimte aan de Broekweg verdwijnt. Hierdoor ontstaat er ruimtegebrek voor de brandweer.
 13. Het gebied in de omgeving van de kazerne wordt ontwikkeld; gepland zijn hoogwaardige woningbouw, detailhandel, kantoren en kleinschalige bedrijven. Rondom een brandweerkazerne is echter letterlijk en figuurlijk 24 uur per dag, 7 dagen per week activiteit. De brengt de nodige geluidsoverlast met zich mee.
 14. Afhankelijk van de verkeersplannen voor het centrum is het goed mogelijk dat de brandweerkazerne de komende jaren steeds moeilijker bereikbaar wordt voor (vrijwillig) brandweerpersoneel. Het verkeerssluw maken van bijvoorbeeld de Gaswal zou de bereikbaarheid en uitrukmogelijkheden ernstig verslechteren.

De vereisten voor een nieuwe locatie en nieuwbouw zijn als volgt:

1. Vanuit de locatie moeten de diverse delen van de stad conform de landelijke zorgnormen (binnen de daarvoor geldende tijd) kunnen worden bereikt.
2. Het nieuwe gebouw moet voldoen aan de eisen van een moderne brandweerorganisatie. De diverse tekortkomingen van de huidige kazerne zijn daarbij leerpunten en dienen in een nieuwbouw niet terug te komen.
3. Uit een eerste ruwe ruimteplan volgt dat er behoefte is aan een perceel van minimaal circa 5.500 m².
4. De meest ideale locatie voor de brandweerkazerne is nabij de Europabrug/Varkensweide. Naarmate men verder van deze locatie afgaat, zal de zorgnorm in bepaalde delen van de stad steeds verder worden overschreden.
5. Op basis van de zorgnormen, rijtijden en de infrastructuur van Doetinchem (o.a. het ontbreken van een rondweg) is een zoekgebied bepaald waarin een mogelijke nieuwe kazerne, rekenend vanaf de ideale locatie, nog mogelijk zou kunnen zijn. Een kazerne buiten dit gebied leidt ertoe dat niet meer op tijd bepaalde cruciale inrichtingen (zoals het ziekenhuis, de PI, verpleeghuizen, woningen boven winkels in het centrum, etc.) kunnen worden bereikt.

Inleiding

In het kader van de herinrichting van het Hamburgerbroek wordt er momenteel onderzoek gedaan naar de toekomstige huisvesting voor de brandweer en politie in Doetinchem. Er zijn diverse scenario's die worden onderzocht. Een mogelijkheid is het verplaatsen van de huidige kazerne.

Een belangrijk argument voor deze mogelijkheid komt voort uit de ontwikkelingen in het kader van "De Schil" en dan met name het deel "Hamburgerbroek". In deze notitie zal nadrukkelijk niet naar deze argumenten worden gekeken. Wel wordt er gekeken naar de argumenten die het voor de brandweer wenselijk maken om over te gaan naar een nieuwe kazerne. De argumenten hiervoor komen met name voort uit de veranderingen die de brandweer de laatste jaren heeft doorgemaakt. Het gaat hierbij met name om de verdere professionalisering en de nieuwe eisen die aan een moderne brandweerorganisatie worden gesteld. In deze notitie is geen financiële paragraaf opgenomen omdat de financiering sterk afhankelijk is van de overige plannen binnen het project "De Schil".

Bij het zoeken naar geschikte huisvesting voor de brandweer zullen een aantal factoren een belangrijke rol spelen. Eén van de belangrijkste factoren is de locatie van de (nieuwe) kazerne. De keuze van de locatie is echter sterk afhankelijk van de opkomsttijd van de brandweervoertuigen. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste tankautospuiter (TS).

Aanleiding

De huidige brandweerkazerne ligt aan de rand van de het centrum in het gebied dat ook bekend staat als het Hamburgerbroek. Dit gebied zal de komende jaren volledig op de schop gaan aangezien de gemeente plannen heeft om dit gebied meer bij het centrum te betrekken. Dit betekent dat het rommelige industriegebied zal worden getransformeerd tot een gebied met hoogwaardige woongebouwen, kantoren en kleinschalige bedrijven.

Op het moment dat de eerste plannen hiervoor op tafel kwamen is de brandweerkazerne en het aangrenzende politiebureau reeds onder de loep genomen. Aanvankelijk waren er nog plannen om de brandweer op de huidige locatie te laten staan. Deze plannen werden gaandeweg bijgesteld en de laatste jaren is er gekeken naar de mogelijkheden om de brandweerkazerne te verplaatsen. Aanvankelijk ontstond er de wens waarbij de brandweer, politie en ambulancedienst op een nieuwe locatie zouden worden gehuisvest. Al spoedig bleek dat deze drie hulpdiensten, ondanks dat ze veelvuldig samenwerken, zeer verschillende wensen hadden ten aanzien van de locatie. Dit resulteerde erin dat de ambulancedienst voor een eigen huisvesting koos in de nabijheid van de rijksweg A18.

De brandweer en politie lagen voor wat betreft eisen aan de locatie van hun huisvesting dicht bij elkaar. Doordat het huidige gebouw in het midden van de jaren 90 geheel is uitgebreid en gerenoveerd is gebleken dat de afschrijvingstermijn van het pand nog lang niet is verstreken. Dit betekent dat het voortijdig afstoten van het huidige gebouw financiële gevolgen heeft. Vanwege deze gegevenheid is er gekeken naar de mogelijkheid voor de politie om het gedeelte van de brandweer over te nemen. Dit zal betekenen dat de brandweer zelfstandig en op een andere locatie moet worden gehuisvest. Dat de brandweer naar een nieuwe huisvesting kijkt is echter niet alleen veroorzaakt door de bovengenoemde argumenten. De huidige huisvesting blijkt op een aantal punten niet meer te voldoen aan de behoeften van de brandweer Doetinchem. Het korps is de afgelopen jaren in hoog tempo gemoderniseerd en daarbij getransformeerd van een klassiek "vrijwillig" brandweerkorps naar een moderne organisatie waar full-time beroeps en parttime brandweermensen hun taak uit voeren. De huisvesting is daarbij nooit volledig meegegroeid hetgeen in sommige gevallen en belemmering is bij het uitvoeren van de taken.

Problemen bij de huidige huisvesting

Kazerneeringsruimte

Toen de brandweer aan het eind van de jaren 90 ging zoeken naar oplossingen voor het overschrijden van de zorgnorm in de avond en nachturen kwamen er grofweg een tweetal mogelijkheden naar voren. De eerste mogelijkheid kwam neer op het dichterbij brengen van de kazerne bij de vrijwilligers. Met andere woorden: bouw een twee- of drietal kleinere kazernes in de stad. De tweede mogelijkheid was het dichterbij brengen van de vrijwilligers bij de kazerne. Dit hield in dat de vrijwilligers gedurende de avond en de nacht, en later ook het volledige weekend, aanwezig zouden zijn op de kazerne. Een systeem dat kazerneering wordt genoemd en waarbij de brandweermensen op de kazerne slapen.

De bestaande brandweerkazerne was hier echter niet voor geschikt. De slaapvertrekken ontbraken en de indeling van de verschillende ruimten waren toegespitst op de vrijwilligers die van huis naar de kazerne zouden komen. Doordat er toevallig aan de overzijde, op de hoek Spinbaan/ C. Missetstraat een bedrijfsruimte met woonhuis te huur werd aangeboden was er voor tijdelijke aard een geschikte ruimte gevonden om de vrijwilligers te laten wachten en slapen. Bij het betrekken van deze ruimte werd er vanuit gegaan dat er ongeveer 3 jaar gebruik van zou worden gemaakt. Daarna zou het Hamburgerbroek volledig op de schop gaan en zou er een definitieve oplossing komen voor de huisvesting van de kazerneploeg. De afgelopen jaren is er echter weinig veranderd op het Hamburgerbroek. Dit betekent dat de brandweer nog steeds gebruik maakt van de tijdelijke huisvesting op de hoek van de Spinbaan en de C. Missetstraat.

Deze huisvesting is bij het betrekken ervan door de Arbeidsinspectie beoordeeld. Men kwam tot de conclusie dat de ruimte acceptabel was maar dat er niet veel marge was. De verschillende ruimten zijn relatief klein en in sommige gevallen niet praktisch in het gebruik. De brandweer is echter een organisatie die zich doorgaans snel aanpast aan de situatie. Daarbij komt dat het personeel leeft met de gedachte dat het hierbij slechts om een tijdelijke situatie gaat. Met het project Hamburgerbroek zou de kazerne ook aan bod komen en zou de situatie van de huisvesting vanzelf beter worden.

Omdat de huisvesting van de kazerneploeg als tijdelijk werd bestempeld is de inrichting en het onderhoud hier ook op afgestemd. De afgelopen maanden is echter gebleken dat er het nodige aan onderhoud zou moeten worden gedaan. Hier is (financieel) echter nauwelijks rekening mee gehouden, met alle ongemakken van dien.

Routing in de kazerne

Behalve de tijdelijke wacht- en slaapruidten vraagt ook de rest van de brandweerkazerne aandacht. Met de bouw van de kazerne is uitgegaan van brandweerpersoneel dat van huis of werk naar de kazerne zou komen. Hiermee is de routing in de kazerne ongelukkig. Met de verblijfsruimten aan de overzijde van de straat en de uitrukkleding in een ruimte achter het voertuig kost het gemiddeld een halve minuut extra om uit te rukken. Dit lijkt ogenschijnlijk weinig maar als we kijken naar de gemiddelde opkomsttijd van de brandweer dan is een halve minuut veel. Dit is helemaal merkbaar als de halve minuut wordt afgezet tegen een wenselijke uitruktijd van 2 minuten na alarmering van de eenheid.

Een tweede probleem in de routing is dat het personeel dat onderweg is naar de uitrukkleding het personeel dat reeds aan het vertrekken is kruist. In de hektiek vaneen uitruk bestaat er dan een grote kans dat mensen en/of voertuigen elkaar raken, met alle gevolgen van dien.

Ontbreken van een lift

De brandweerkazerne zelf heeft geen lift. De afwezigheid van een lift maakt dat het gebouw erg publieksonvriendelijk is. Dit geldt in het bijzonder voor mensen met een lichamelijke beperking.

Bezoekers die gebonden zijn aan een rolstoel moeten een behoorlijke omweg maken om op de eerste of tweede verdieping van de brandweerkazerne te komen.

Ook als er zware goederen naar de eerste of tweede etage moeten worden gebracht is de afwezigheid van de lift zeer hinderlijk. In het aangrenzende politiebureau is wel een lift aanwezig. Het is echter zeer omslachtig als men hier gebruik van wil maken. De politie is buiten kantooruren niet altijd bezet waardoor de hoofdingang niet te gebruiken is. Daarnaast heeft de politie uit oogpunt van veiligheid veel deuren voorzien van toegangscontrole waardoor er in de praktijk door de brandweer weinig gebruik wordt gemaakt van de lift van de politie.

Voor het verticaal transporteren van zware goederen heeft de brandweer de afgelopen tijd met enige regelmaat gebruik moeten maken van de hoogwerker. Dit lijkt een praktische oplossing maar is het zeker niet. Niet iedere medewerker van de brandweer is bevoegd en opgeleid om met de hoogwerker te werken.

Voertuigstalling

De voertuigstalling is 10 jaar geleden uitgebreid om met name de regionale voertuigen te kunnen stallen. Hierbij is de kazerne naar de straatzijde uitgebreid. Dit had tot gevolg dat de voertuigen achter elkaar worden gestald. Indien er een voertuig nodig is uit de achterste rij, dan moet er eerst een voertuig naar buiten worden gereden. Deze situatie wordt nog veel lastiger als er een haakarmvoertuig van de achterste rij moet uitrukken met een container die op een stallingplaats ernaast staat. Er zijn dan in sommige gevallen maar liefst 8 voertuigbewegingen nodig om de juiste container op het voertuig te krijgen en weg te kunnen rijden. De helft daarvan is een achterwaartse beweging. Dit zijn doorgaans de bewegingen waarbij de meeste schades worden gereden. Veel belangrijker nog is het feit dat de risico's voor de collega's dan erg groot zijn. Het risico om bekneeld te raken onder een voertuig dat achteruit rijdt is zeer groot. De afgelopen jaren hebben we dan ook geregeld kunnen zien dat er schade wordt gereden bij het manoeuvreren in de voertuigstalling. Gelukkig heeft tot op heden niemand daarbij letsel opgelopen. Feitelijk zouden de huidige stallingsplaatsen een 0,5 à 1 m. breder moeten worden gemaakt. In het huidige gebouw is dit nagenoeg onmogelijk. De dragende kolommen van het gebouw zijn bepalend voor de huidige afmetingen van de stallingsplaatsen. Verplaatsen van de kolommen is uit zowel bouwkundig als financieel oogpunt echter geen optie.

De huidige garagedeuren zijn 10 jaar geleden bij de verbouw van de huidige kazerne op het laatste moment aan de bouwplannen toegevoegd. Men was vergeten om deze deuren op te nemen in de calculaties. Het gevolg is geweest dat er nauwelijks nog middelen beschikbaar waren voor deze deuren. De huidige deuren zijn kortgezegd van matige kwaliteit en hebben regelmatig last van storingsen. Om deze deuren te kunnen vervangen zijn een aantal jaren terug financiële middelen aangevraagd. De vervanging/ aanpassing van de deuren was 1 van de 3 projecten waarvoor de brandweer middelen aanvroeg. Als gevolg van de slechte financiële situatie binnen de gemeente Doetinchem die in 2005 aan het licht kwam is de brandweer gedwongen keuzes te maken. Het vervangen van de deuren is één de twee projecten die van de agenda is verdwenen. Het nadeel hiervan is dat met enige regelmaat reparaties aan de deuren moeten worden uitgevoerd hetgeen drukt op het algemene onderhoudsbudget van het kazernegebouw en materieel.

De Arbeidsinspectie heeft tijdens een controle, begin februari 2007, geconstateerd dat de afzuiginstallatie voor de uitlaatgassen in de voertuigstalling niet naar behoren werkt. De installatie kan in veel gevallen niet meer worden gebruikt voor het afzuigen van de uitlaatgassen van de startende en manoeuvrerende voertuigen. Dit heeft te maken met het feit dat voor ieder voertuig het systeem zal moeten worden aangepast aan het betreffende voertuig. Dit is een kostbare aangelegenheid. Beter zou het zijn om een geheel nieuwe systeem aan te laten leggen. Dit is echter ook een zeer kostbare zaak. Het mogelijke vertrek van de brandweer aan de C. Missetstraat zorgt er voor dat het een moeilijke afweging wordt hoe er met dit probleem zal moeten worden omgegaan. Het systeem vernieuwen in de huidige kazerne brengt het risico met

zich mee dat het een dure investering wordt voor een veel te korte tijd. Dat er iets zal moeten gebeuren is in ieder geval duidelijk. De Arbeidsinspectie heeft immers schriftelijk aangegeven dat er een oplossing dient te komen voor het geconstateerde probleem.

Omkleedruimte

Tijdens de controle van de Arbeidsinspectie is tevens gebleken dat de omkleedruimte van het personeel niet aan de gestelde eisen voldoet. De omkleedruimte bevindt zich in de zelfde ruimte waar ook de voertuigen zijn gestald. Hierdoor kunnen schadelijke uitlaatgassen bij de uitrukkleding komen. Een deel van de uitrukkleding is bovendien gesitueerd achter de uitrukvoertuigen. Dit brengt ook de nodige risico's met zich mee. Ook bij deze situatie heeft de Arbeidsinspectie schriftelijk aangegeven dat er iets zal moeten worden gedaan aan dit probleem. Dit zal betekenen dat er een kostbare verbouwing nodig is om alle uitrukkleding in een separate ruimte te krijgen.

Voertuigenwerkplaats

De werkplaats voldoet niet aan de moderne arbo-eisen. Er wordt gebruik gemaakt van een smeerput. Deze put brengt de nodige risico's met zich mee. Uit oogpunt van arbeidsomstandigheden zou het beter zijn om de smeerput te vervangen door een hefbrug.

Daarnaast is de er geen voorziening om de uitlaatgassen op te vangen en naar buiten af te voeren als men een voertuig binnen wil laten staan met een draaiende motor. Ook voor dit probleem is zijn er financiële middelen aangevraagd. Helaas was ook dit een project dat door de slechte financiële situatie van de gemeente Doetinchem van de agenda werd geschrapt. Hierdoor zijn de arbeidsomstandigheden in de voertuigenwerkplaats onder de maat.

Tot slot is de werkplaats te klein om de hoogwerker te kunnen stallen. Dit betekent dat de reparaties aan de hoogwerker veelal buiten plaats moeten vinden. Dit is uiteraard erg onpraktisch, met name als er neerslag valt of de temperaturen onaangenaam zijn.

Oefenterrein

De afgelopen jaren is oefenen in toenemende mate "core business" geworden van de brandweer. Dit betekent dat de brandweer meer en professioneler is gaan oefenen. Voor de brandweer betekent dit dat er ook behoefte is aan locaties waar geoefend kan worden. Voor sommige oefeningen zal men uit moeten wijken naar de oefencentra in Nederland of het buitenland. Ook worden bedrijven binnen het verzorgingsgebied van brandweer Doetinchem bezocht voor een oefening met het specifieke bedrijf. De meeste elementaire oefeningen alsmede de oefeningen met het bevrijden van mensen uit voertuigen kunnen dicht bij de kazerne plaats vinden. Dit is zelfs ook een belangrijke wens van de brandweer. Door zoveel mogelijk op een oefenterrein bij de kazerne te oefenen zal er weinig tijd worden verloren aan het heen en weer rijden van en naar de oefenlocatie. Daarnaast kan de brandweer, als het terrein is afgesloten met een hek of een muur, de oefeningen ruim van tevoren klaar zetten. Er hoeft dan niet te worden gevreesd voor diefstal of vernieling.

Momenteel maakt de brandweer gebruik van een tweetal vaste oefenlocaties in de stad. De eerste locatie bevindt zich aan de Broekweg. Recent is echter bekend gemaakt dat de brandweer deze ruimte voor de zomer moet hebben ontruimd. Hiermee vervalt een de voor de brandweer belangrijke oefenlocatie. De tweede locatie bevindt zich op lege vlakte naast de brandweerkazerne. Deze ruimte is qua ruimte zeer geschikt. Het is alleen onduidelijk hoe lang de brandweer hier nog gebruik van kan maken. Op deze locatie is immers woningbouw gepland in het kader van het Hamburgerbroek. Overigens hoort een oefenterrein waar met autowrakken wordt geoefend formeel vloestofdicht te zijn. Deze ruimte voldoet daar geenszins aan.

Opslagruimte

De brandweer heeft als groeiende organisatie de laatste jaren meer behoefte gekregen aan opslagruimte. In deze behoefte is voorzien door tijdelijk gebruik te mogen maken van een leegstaande loods aan de Broekweg. Op deze locatie kon de brandweer tevens een deel van haar oefeningen organiseren. Zoals hierboven is beschreven raakt de brandweer deze loods nog voor de zomer van 2007 kwijt en ontstaat er een probleem met de opslag van een aantal zaken. Er was langere tijd hoop dat de brandweer deze tijdelijke ruimte kon verruilen voor een definitieve uitbreiding van de ruimte achter de brandweerkazerne. Deze ruimte zou vrij komen bij het afstoten van de gemeentewerf in Wehl over te nemen. Dit bleek uiteindelijk niet mogelijk aangezien de gemeente de gemeentewerf is gaan verhuren aan een aannemersbedrijf. Er bleek geen extra ruimte beschikbaar te komen voor de brandweer. Tot op heden is er geen vervangende opslagruimte beschikbaar gekomen voor de brandweer. Hierdoor zal er opslag van spullen plaats moeten gaan vinden in de voertuigstalling. Zoals reeds eerder is gemeld is de ruimte in de voertuigstalling feitelijk ontoereikend. Het plaatsen van nog meer goederen in de voertuigstalling is dus onwenselijk.

Conclusie

Om de huidige kazerne weer helemaal te laten voldoen aan de eisen en wensen van de huidige tijd zijn er een aantal ingrijpende en daarmee kostbare maatregelen nodig:

- Verplaatsing van de slaap- en wachtruimte
- Aanpassing van de routing voor het uitrukpersoneel
- Plaatsen van een lift in de kazerne
- Aanpassen stallingsplaatsen in voertuigstalling
- Vervanging/ aanpassing garagedeuren in voertuigstalling
- Aanpassen afzuiginstallatie in voertuigstalling
- Aanpassing omkleedruimte
- Vervangen smeerput door hefbrug in voertuigenwerkplaats
- Aanleg van afzuiginstallatie in voertuigenwerkplaats
- Repareren vloer in voertuigenwerkplaats
- Vergroten voertuigenwerkplaats
- Aanleg van een oefenterrein

Al met al zijn de bovenstaande ingrepen dermate kostbaar waardoor het wellicht interessanter is om deze energie en financiële middelen in een geheel nieuwe kazerne te steken. De aanpassing van de stallingsplaatsen in de voertuigstalling is zelfs bouwkundig onmogelijk. Als dan ook nog eens de plannen voor het Hamburgerbroek in ogenschouw worden genomen dan lijkt het verplaatsen van de brandweer naar een nieuwe kazerne de beste oplossing. Om de brandweer goed zijn werk te laten doen is er behoefte aan veel ruimte. Deze ruimte laat zich uitdrukken in vierkante meters. Voor een deel is deze vraag naar vierkante meters te beperken door in de hoogte te bouwen. Met name de slaap- en wachtruimten, kantoren en instructieruimtes kunnen op etages worden gesitueerd. Voor de werkplaatsen, voertuigstalling en oefenruimte is men echter wel aangewezen op de begane grond. Dit betekent dat er een relatief groot oppervlak nodig is. Indien de brandweerkazerne op de huidige locatie blijft betekent dit dat er relatief veel kostbare bouwgrond van het Hamburgerbroek verloren gaat aan de brandweerkazerne.

Er is nog een tweede belangrijk argument te noemen om de brandweerkazerne te verplaatsen naar een andere locatie. Een brandweerkazerne in een gebied met hoogwaardige woningbouw en detailhandel is in geen geval een goede keuze. De moderne brandweer is immers een organisatie die letterlijk en figuurlijk 24 uur per dag, 7 dagen per week actief is. Dit brengt de nodige geluidsoverlast met zich mee. Hoewel de brandweer bij veel mensen een positief imago heeft zit niemand op geluidshinder te wachten.

Afhankelijk van de verkeersplannen voor het centrum kan het heel goed zijn dat brandweerkazerne de komende jaren steeds moeilijker te bereiken wordt voor (vrijwillig) brandweerpersoneel. Er is al een aantal jaren sprake van "het verkeersluw maken" van de Gaswal. Als dit daadwerkelijk gebeurt zal de brandweerkazerne zeer moeilijk bereikbaar zijn. In dat geval is er maar één oplossing voor het probleem: zorg ervoor dat de brandweerkazerne zich niet meer in dat gebied bevindt.

Een geschikte locatie voor een nieuwe kazerne

Opkomsttijd en zorgnorm

De basis brandweezorg wordt uitgedrukt in het aantal en soort brandweervoertuigen dat bij een incident moet kunnen uitrukken en in de tijd waarbinnen deze op het brandadres moet arriveren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft voor deze uitruksterkte en opkomsttijd¹ landelijke aanbevelingen gedaan². De uitruksterkte en opkomsttijd zijn afhankelijk van geschatte risico's die samenhangen met het soort en type bebouwing.

Voor de meeste typen bebouwing geldt een zorgnorm van 8 minuten voor de 1^e TS. Hieronder vallen de meeste woningen en appartementen. Voor twee typen bebouwing geldt echter veel strakkere zorgnorm van 5 minuten voor de 1^e TS. Onder deze categorie vallen de gevangenis en de woningen boven winkels. Voor kantoren en bedrijfspanden geldt doorgaans een zorgnorm van 10 minuten. Dit geldt eveneens voor woningen die zijn gebouwd volgens het Bouwbesluit 2003. In al deze voorbeelden is dan nog geen rekening gehouden met de tweede TS of redvoertuig.

Uit recente jurisprudentie³ blijkt dat de rechter de zorgnormen als hard toetsingscriterium gebruikt. Als een gemeente zich er niet aan houdt, kan zij daarvoor worden vervolgd. Voorjaar 2006 heeft de rechtbank van Amsterdam de gemeente Hilversum veroordeeld tot het betalen van een deel van de brandschade nadat zij de opkomsttijd van de eerste tankautospuiter met tien minuten had overschreden. De rechtbank oordeelde dat de gemeente "toerekenbaar onzorgvuldig is geweest in de naleving van de voor de uitvoering van de publieke taak geldende norm". Indien een gemeente de opkomsttijd boven de standaard wil houden, moet dit zorgvuldig gecommuniceerd en vastgelegd worden door het college van Burgemeester en Wethouders. Zomaar niet voldoen aan de normen kan tot wettelijke aansprakelijkheid leiden.

Huidige situatie

Momenteel is de brandweerkazerne gelegen aan de C. Missetstraat. Deze locatie ligt nagenoeg in het midden van de stad. Vanuit deze locatie kan de brandweer de incidentlocaties in en buiten de stad grotendeels binnen de geldende zorgnorm bereiken. Hierbij wordt wel uitgegaan van de ideale situatie voor wat betreft de beschikbaarheid van het brandweerpersoneel.

Deze ideale situatie wordt bereikt als de bemanning van de 1^e TS aanwezig is aan de kazerne, de zogenaamde kazernerij van het personeel. De eerste tankautospuiter kan in dergelijke gevallen binnen twee minuten na de melding onderweg zijn. De kazernerij vindt echter alleen plaats in de avond en nachturen en het hele weekend. Daarbuiten is brandweer Doetinchem aangewezen op personeel dat van huis of het werk komt. Door de aanwezigheid van dagdienstpersoneel op de kazerne kan er in veel gevallen ook tijdens kantooruren binnen 2 minuten na de melding worden uitgerukt. De tijd tussen de kantooruren en de ingang van de kazernerij is echter nog steeds een moment waarbij de uitruk van een 1^e TS binnen 2 minuten niet kan worden gegarandeerd.

Structuur van hoofdwegen Doetinchem

Om zich snel in een stad te kunnen verplaatsen is de brandweer afhankelijk van de hoofdwegen in de stad. In het geval van de stad Doetinchem moet men dan denken aan wegen als de Europaweg, Kennedylaan, Varsseveldseweg, Liemersweg, Keppelseweg en de Harenweg.

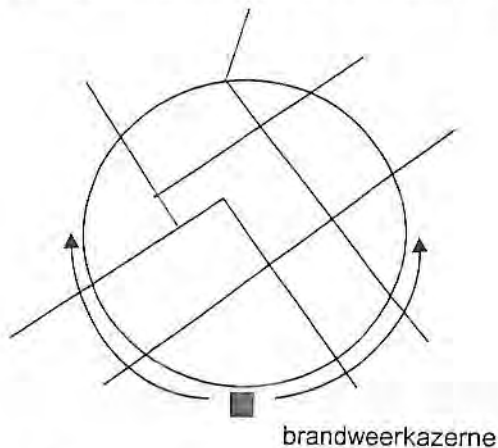
¹ De opkomsttijd wordt gedefinieerd als de tijd van melding bij de alarmcentrale van de brandweer tot het moment dat de brandweer bij het brandadres arriveert.

² Handleiding brandweezorg, ministerie van BZK, mei 1992.

³ Vonnis van de rechtbank in het arrondissement Amsterdam in de zaak van de ABN-AMRO tegen de gemeente Hilversum d.d. 2 april 2003.

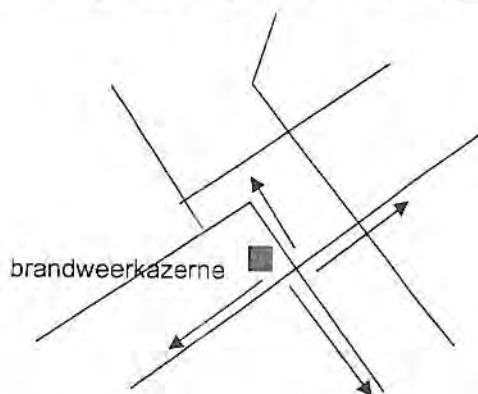
In een stad is de bepaling van de locatie van de brandweerkazerne op twee manieren mogelijk. Deze twee mogelijkheden zijn sterk afhankelijk van de wegenstructuur.

In het eerste geval wordt de brandweerkazerne gelegen aan een rondweg. In deze situatie maakt het feitelijk niet zoveel uit waar de kazerne precies aan de rondweg wordt geplaatst. Door de aanwezigheid van een goede rondweg kan de brandweer zich snel van de ene naar de andere zijde van de stad verplaatsen. Vanaf de rondweg kan de brandweer dan op diverse plaatsen de verschillende woonwijken en bedrijventerreinen op rijden. Voordeel van deze situatie is dat de brandweerkazerne niet per definitie in het centrum van de stad hoeft te liggen.

Afb. 1 - aanwezigheid van een rondweg

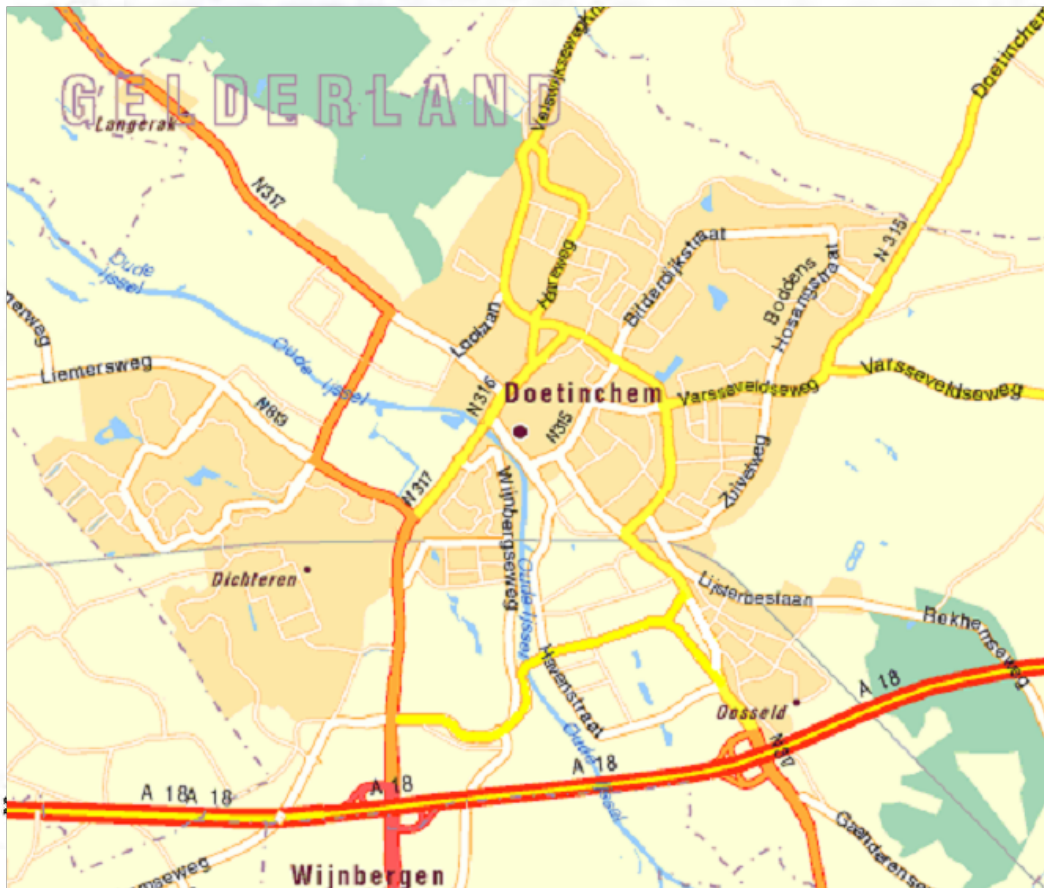
In het tweede geval ontbreekt een rondweg in de stad. Door het ontbreken van een rondweg is de situatie zoals hierboven is beschreven niet mogelijk. Om toch alle delen van de stad voldoende snel te kunnen bereiken is het van belang om de brandweerkazerne zoveel mogelijk in het midden van de stad te plaatsen. Belangrijk hierbij is dat de brandweerkazerne dan wel aan de doorgaande wegen in het centrum ligt.

Afb. 2 - afwezigheid van een rondweg

Als we naar de stad Doetinchem kijken valt onmiddellijk op dat de stad geen echte rondweg heeft. Voor een deel is er een vorm van rondweg aanwezig in de vorm van de Kennedylaan, Liemersweg en Energieweg. Dat er geen sprake is van een voor de brandweer bruikbare rondweg ligt aan het ontbreken van een goede aansluiting tussen de bovengenoemde straten. We hebben het dan vooral over de verbindingen tussen de Kennedylaan en de Energieweg en tussen de Kennedylaan en de Liemersweg.

De aanleg van de nieuwe brug over de Oude IJssel zorgt niet voor een verbetering van de situatie. De Bedrijvenweg wijkt ver uit naar het zuiden waardoor er pas weer een aansluiting met de Europaweg is in de nabijheid van de A18. Afbeelding 3 geeft een goed overzicht van de actuele wegenstructuur van de stad Doetinchem.

Afb. 3 - Structuur hoofdwegen in Doetinchem

Conclusie

Door het ontbreken van een bruikbare rondweg is er de enige haalbare optie het plaatsen van de brandweerkazerne in het centrum. In de bijlage zijn de opkomsttijden van een drietal situaties gevisualiseerd:

- de huidige locatie aan de C. Missetstraat
- een locatie aan de Europaweg (rotonde Varkensweide)
- een locatie aan de Vlietstraat (met verbinding naar de nieuwe Bedrijvenweg)

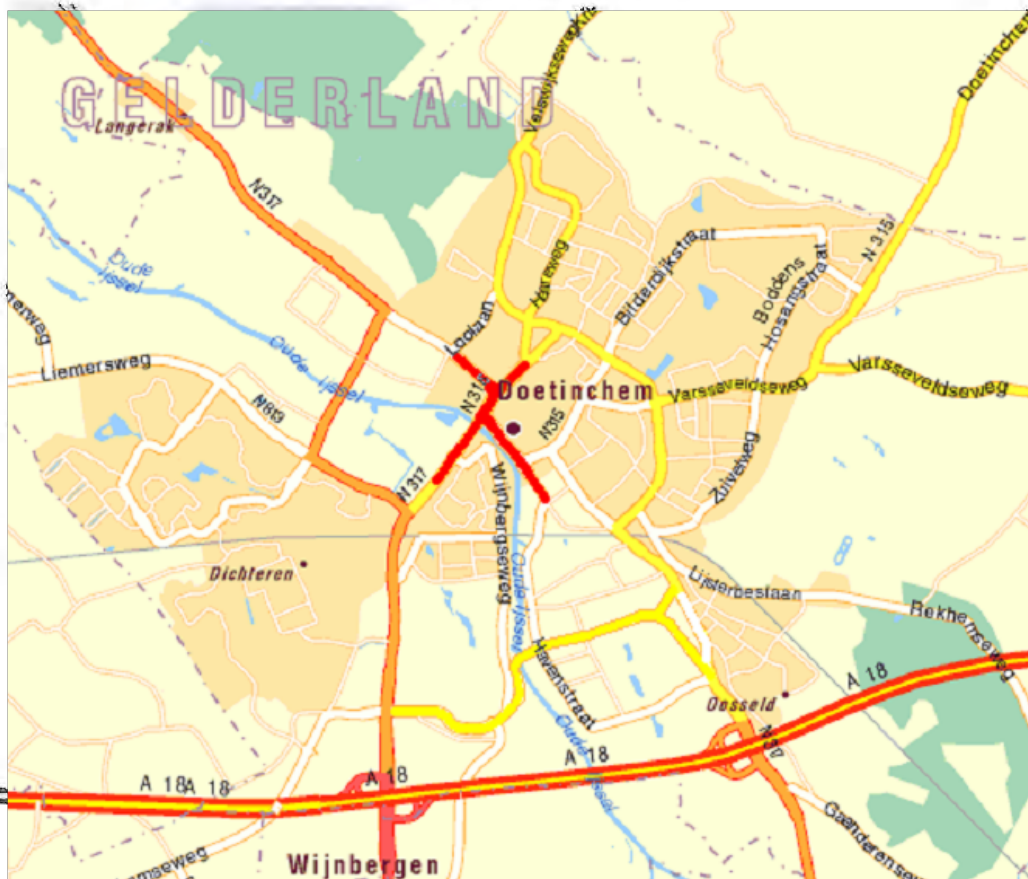
Aan de hand van deze visualisaties is duidelijk te zien dat de locatie aan de Europaweg een gunstig beeld geeft van de opkomsttijden. De huidige locatie aan de C. Missetstraat geeft hetzelfde beeld. De locatie aan de Vlietstraat/Bedrijvenweg laat een zeer ongunstig beeld zien van de opkomsttijden. Vooral aan de noordzijde van de stad zal de zorgnorm fors worden overschreden. Aan deze zijde bevinden zich echter een aantal, voor de brandweer, belangrijke objecten. Dit zijn o.a. Verpleeghuis Den Ooijman, PI/HVB De Kruisberg (gevangenis) en het Slingeland Ziekenhuis. Ook een groot deel van de woonwijken Bezelhorst, Kruisberg en Overstegen vallen buiten de zorgnorm. Dit alles is voor de brandweer niet aanvaardbaar.

Aan de hand van de visualisatie van de opkomsttijden is de volgende conclusie te trekken: De meest ideale locatie voor de brandweerkazerne is nabij de Europabrug/Varkensweide. Naarmate men verder van deze locatie afgaat, zal de zorgnorm in bepaalde delen van de stad steeds verder worden overschreden. Een overschrijding zal nooit helemaal uit te sluiten zijn maar er is toch te zien dat er een grens te stellen is. Hiermee is het gebied waar de kazerne kan worden geplaatst als volgt vast te stellen:

De meest ideale locatie is nabij de Europabrug. Rondom deze locatie bevindt zich een beperkt gebied dat, op basis van de zorgnorm, in aanmerking komt als mogelijke locatie voor een nieuwe brandweerkazerne.

- Europaweg van de Europabrug tot aan het Esso tankstation
- Hofstraat van de Europabrug tot aan de kruising met de Ds. Van Dijkweg
- Keppelsweg van de kruising met de Hofstraat tot aan de kruising met de IJsselstraat/Loolaan
- Gaswal/C. Missetstraat tot aan de kruising met de Melkweg

In de onderstaande afbeelding is dit gebied gevisualiseerd.

Afb. 4 - Zoekgebied locaties nieuwe brandweerkazerne

Een belangrijk aandachtspunt bij het bepalen van de locatie voor de brandweerkazerne is de ontsluiting van de kazerne. Het is zaak dat de voertuigen zo snel mogelijk de hoofdroutes op kunnen rijden. Dit betekent dat de kazerne een directe ontsluiting aan de hoofdroutes in het gemarkeerde gebied moet krijgen.

Mogelijke locaties

Algemeen

Bij het zoeken naar een geschikte locatie voor een brandweerkazerne binnen het zoekgebied blijkt al gauw dat er weinig mogelijkheden zijn. Doordat het zoekgebied zich nagenoeg in het centrum van de stad bevindt zijn er weinig locaties waar nog mogelijkheden zijn voor de bouw van een complete brandweerkazerne met een oefenterrein. De brandweerkazerne heeft wat dat betreft te maken met de nodige concurrentie als het gaat om beschikbare ruimte. Het blijkt dat de meeste ruimte in het zoekgebied reeds optimaal benut wordt. Daarnaast zijn er een aantal open ruimtes en ontwikkelingsgebieden die inmiddels in beeld zijn voor andere projecten.

De meest geschikte locatie

Veruit de meest geschikte locatie voor een nieuwe brandweerkazerne ligt nabij de rotonde van de Europaweg met de Varkensweide (zie afbeelding 5 - locatie X). In deze situatie zou de brandweerkazerne worden gerealiseerd op het terrein van het huidige tennispark van de Tennisclub Zuid. De ontsluiting van de brandweerkazerne vindt plaats via een, nieuw aan te leggen, vierde afslag op de rotonde bij de Varkensweide.

Voordelen

- Deze locatie heeft de meest gunstige ligging. De locatie bevindt zich immers nagenoeg in het midden van het zoekgebied en geeft daarmee de meest gunstige uitruktijden.
- De ontsluiting van de kazerne is zeer gunstig ten opzichte van een groot deel van het verzorgingsgebied.
- Op deze locatie is relatief veel ruimte beschikbaar om een goede brandweerkazerne met oefenterrein te realiseren.
- Er bevindt zich weinig woonbebouwing in directe omgeving. Hierdoor is er nagenoeg geen overlast voor omwonenden.
- Deze locatie is zeer goed bereikbaar voor het grootste deel (vrijwillige) brandweerpersoneel. Veel van het brandweerpersoneel woont immers op De Huet en Dichteren.

Nadelen

- Tennispark Zuid zal moeten worden verplaatst.
- Situering van de brandweerkazerne op deze locatie beperkt de planologische mogelijkheden in de directe omgeving.

Alternatief 1

Het eerste alternatief is gesitueerd aan de Keppelseweg op het terrein van het voormalige garagebedrijf Hoegen-Dijkhof (zie afbeelding 5 - locatie 1). Op deze locatie is eveneens de nieuw aan te leggen Ruimzichtlaan gepland. Met het oog op de verbetering van de verkeerssituatie ronde Hofstraat en Ds. Van Dijkweg lijkt de ruimte voor de realisatie van een brandweerkazerne op dit terrein minder goed mogelijk.

Voordelen

- Er bevindt zich weinig woonbebouwing in directe omgeving. Hierdoor is er minder overlast voor omwonenden.
- De locatie is redelijk goed bereikbaar voor een groot deel van het (vrijwillige) brandweerpersoneel.

Nadelen

- Locatie maakt deel uit van de plannen ter verbetering van de doorstroming van het verkeer op de Hofstraat. Hierdoor is er mogelijk weinig ruimte over voor de bouw van een brandweerkazerne.

Alternatief 2

Het tweede alternatief bevindt zich dichtbij de huidige brandweerkazerne (zie afbeelding 5 - locatie 2). Het gaat hierbij om het voormalige Intermeco-terrein tussen de spoorlijn, de Melkweg en de Stationsstraat. Deze locatie ligt aan de grens van het zoekgebied.

Voordelen

- Weinig woonbebouwing in directe omgeving (minder overlast voor omwonenden)

Nadelen

- Er wordt al lange tijd gesproken over het verkeersluw maken van het centrum. Hierdoor zullen de Gaswal en de C. Missetstraat mogelijk worden voorzien van verkeersbelemmerende maatregelen. Hierdoor zal deze locatie minder goed bereikbaar worden voor een groot deel van het (vrijwillige) brandweerpersoneel.

Alternatief 3

Het derde alternatief is het handhaven van de kazerne op de huidige locatie (zie afbeelding 5 - locatie 3). In de huidige situatie voldoet de plek nog steeds als het gaat om de locatie zelf. Er zijn echter wel forse ingrepen nodig aan de huidige kazerne om weer helemaal te voldoen aan de eisen van de moderne brandweerorganisatie.

Voordelen

- Deze locatie heeft een gunstige ligging.
- Er kan gebruik worden gemaakt van het huidige gebouw.

Nadelen

- De aanwezigheid van een brandweerkazerne in het gebied van Het Hamburgerbroek is nadelig voor de ontwikkelingen in het kader van het project De Schil. De brandweerkazerne veroorzaakt immers overlast waardoor woningbouw in de directe omgeving niet geschikt is.
- Er zullen veel aanpassingen nodig zijn om de kazerne geschikt te maken voor de moderne brandweerorganisatie.
- Het bestaande gebouw maakt het onmogelijk om alle gewenste aanpassingen uit te kunnen voeren. Zo kan er niets worden gedaan aan de indeling van voertuigstalling.
- Er zal meer oppervlakte nodig zijn voor een oefenterrein. Indien dit niet mogelijk is zal er een oefenterrein op afstand moeten worden aangelegd. Dit is niet wenselijk.
- Er wordt al lange tijd gesproken over het verkeersluw maken van het centrum. Hierdoor zullen de Gaswal en de C. Missetstraat mogelijk worden voorzien van verkeersbelemmerende maatregelen. Hierdoor zal deze locatie minder goed bereikbaar worden voor een groot deel van het (vrijwillige) brandweerpersoneel.
- Zowel de politie als de brandweer geeft aan dat men behoefte heeft aan meer ruimte. Dit zal dan ten koste gaan van de plannen van Het Hamburgerbroek.

Conclusie

De vereisten voor een nieuwe locatie en nieuwbouw zijn als volgt:

- Vanuit de locatie moeten de diverse delen van de stad conform de landelijke zorgnormen (binnen de daarvoor geldende tijd) kunnen worden bereikt.
- Het nieuwe gebouw moet voldoen aan de eisen van een moderne brandweerorganisatie. De diverse tekortkomingen van de huidige kazerne zijn daarbij leerpunten en dienen in een nieuwbouw niet terug te komen.
- Uit een eerste ruwe ruimteplan volgt dat er behoefte is aan een perceel van minimaal circa 5.500 m².

- De meest ideale locatie voor de brandweerkazerne is nabij de Europabrug/Varkensweide. Naarmate men verder van deze locatie afgaat, zal de zorgnorm in bepaalde delen van de stad steeds verder worden overschreden.
- Op basis van de zorgnormen, rijtijden en de infrastructuur van Doetinchem (o.a. het ontbreken van een rondweg) is een zoekgebied bepaald waarin een mogelijke nieuwe kazerne, rekenend vanaf de ideale locatie, nog mogelijk zou kunnen zijn. Een kazerne buiten dit gebied leidt ertoe dat niet meer op tijd bepaalde cruciale inrichtingen (zoals het ziekenhuis, de PI, verpleeghuizen, woningen boven winkels in het centrum, etc.) kunnen worden bereikt.

Afb. 5 - Mogelijke locaties nieuwe brandweerkazerne

Bijlagen

Bijlage 1 - huidige locatie (C. Missetstraat) incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

Bijlage 2 - kazerne op de rotonde Europaweg incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

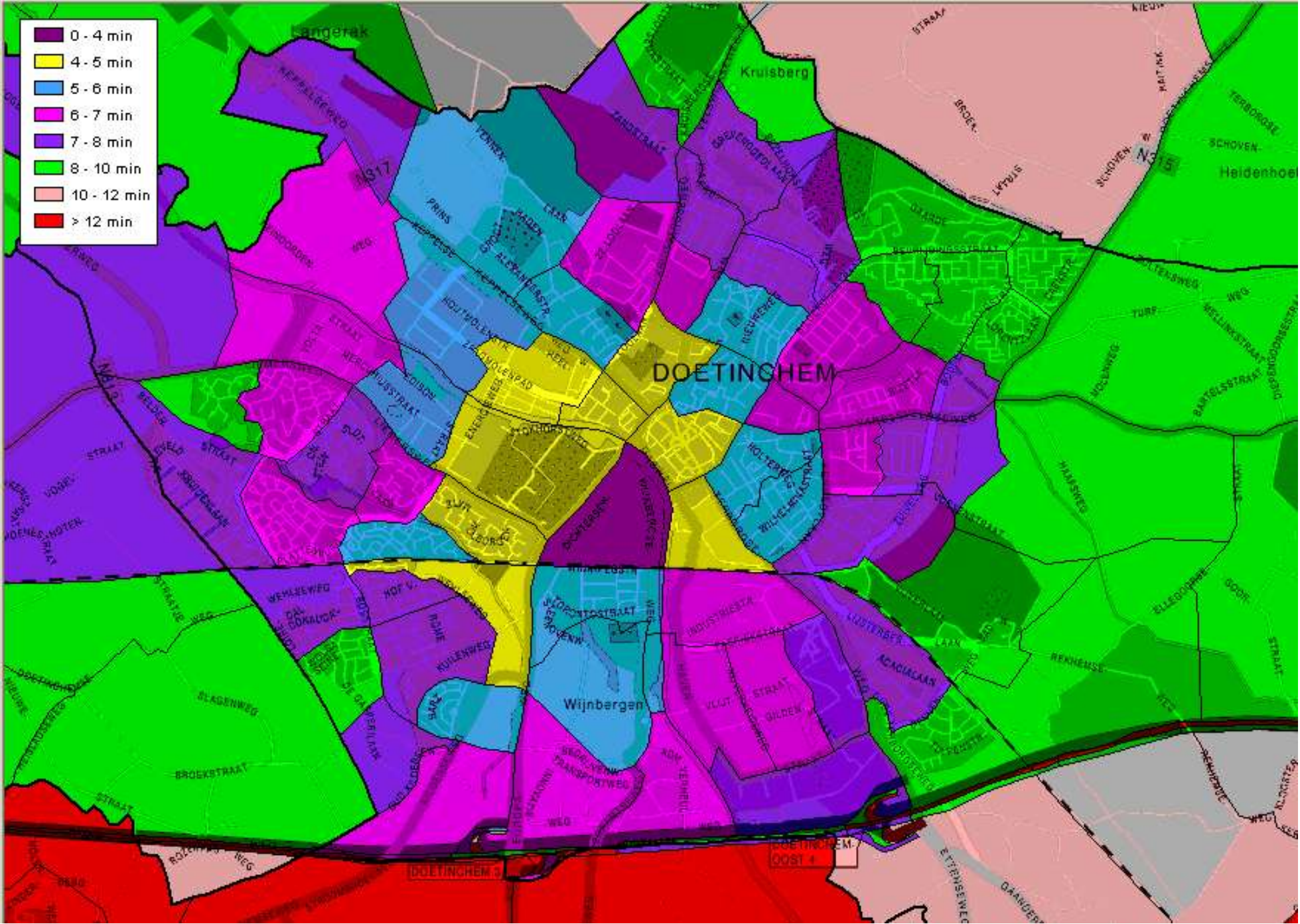
Bijlage 3 - kazerne op de Vlijtstraat incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

Bijlage 4 - Ruimteplan nieuwbouw brandweerkazerne Doetinchem

Bijlage 2 - kazerne op de rotonde Europaweg incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

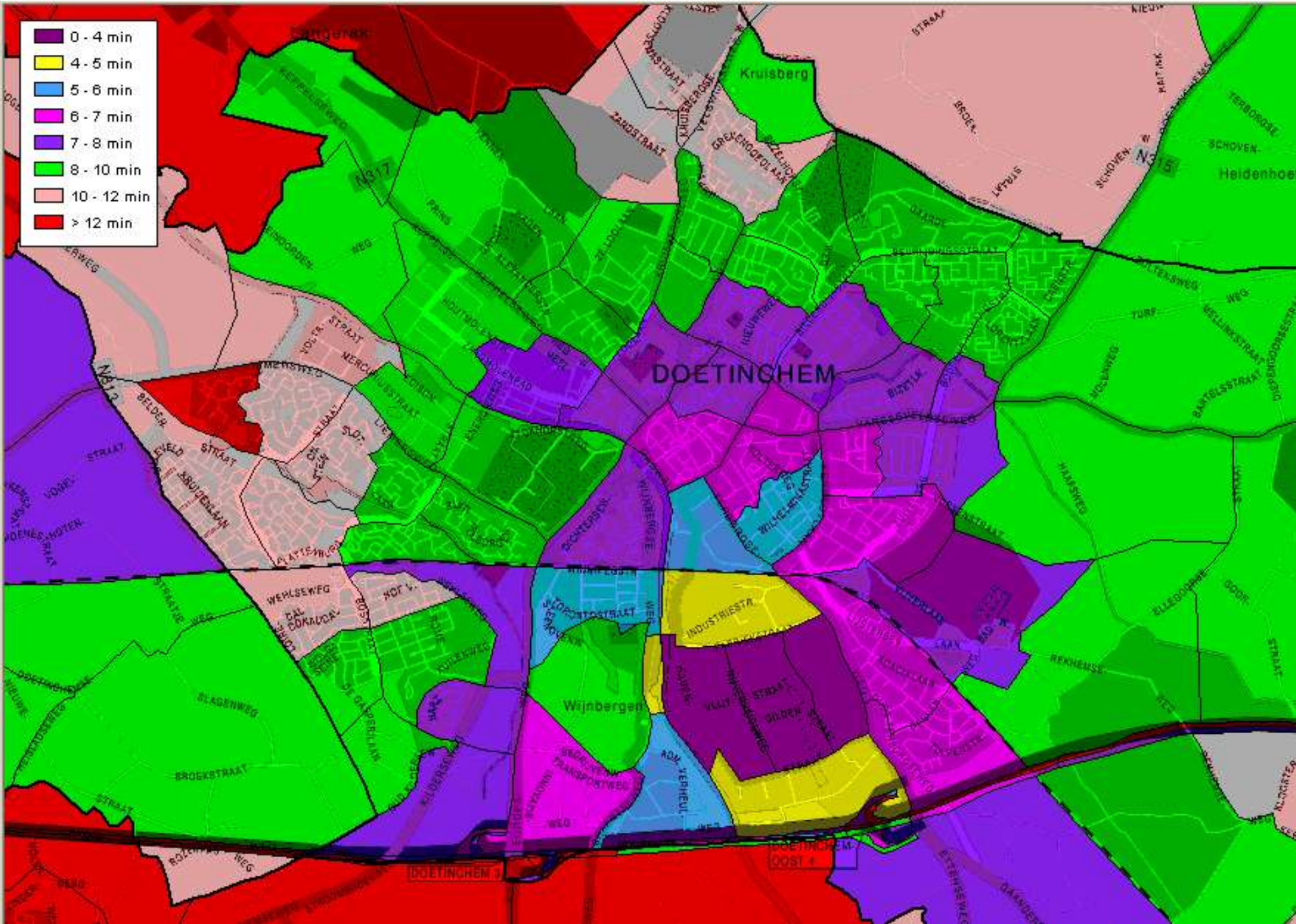
Bijlage 2 - kazerne op de rotonde Europaweg incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

Bijlage 3 - kazerne op de Vlijtstraat incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

Bijlage 3 - kazerne op de Vlietstraat incl. alle nieuwe verbindingswegen en nieuwe brug

Bijlage 4 - Ruimteplan nieuwbouw brandweerkazerne Doetinchem

Ruimteplan

Nieuwbouw brandweerkazerne Doetinchem

- Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
- Gemeente Doetinchem

BOUWDEEL 1 UITRUKGARAGE/STALLING

functie	lengte x breedte	opp	opp totaal	opmerking
<i>stalling materieel Doetinchem</i>			420	
TS 738	10 x 5	50		
TS 748	10 x 5	50		
HV 778	10 x 5	50		
HW 758	12 x 5	60		
SL 768 + MSA	12 x 5	60		
DB 789	10 x 5	50		
DA 779	10 x 5	50		
PM 769	10 x 5	50		
<i>stalling materieel regio</i>			200	
VW 585	10 x 5	50		
VC 599	10 x 5	50		
HA 566	10 x 5	50		
HA 567	10 x 5	50		
<i>stalling haakarmbakken</i>			300	
DPH/SL 901	10 x 5	50		
HVH-basis 971	10 x 5	50		
GSH 961	10 x 5	50		
BMH-KA 598	10 x 5	50		
TWH-WA 718	10 x 5	50		
COH 597	10 x 5	50		
<i>stalling overige voertuigen</i>			136	
oude ladderwagen	10 x 5	50		
oude 718	10 x 5	50		
aanhanger alg.	6 x 4	18		
aanhanger BHV	6 x 4	18		
<i>stalling/parkeerruimte dienstvoertuigen</i>			168	
DA 787	6 x 4	24		als carport uitgevoerd
DA 589	6 x 4	24		
DA 596	6 x 4	24		
DA-BD 788	6 x 4	24		
DA-OD 592	6 x 4	24		
DA-HO 595	6 x 4	24		
PM-OP 564	6 x 4	24		
ruimte voor uitrustkleding	1,5 m2 p.p.	135	135	
handenwasplaats		1	1	
ruimte voor reinigen laarzen/handschoenen		1	1	
doucheruimte en toiletgroep (dames/heren)		30	30	
TOTAAL BOUWDEEL 1			1391	FVO
	factor 1,2		1669	BVO

BOUWDEEL 2 VERBLIJFSRUIMTEN UITRUKPERNEEL

functie	lengte x breedte	opp	opp totaal	opmerking
kantoor bevelvoerder van dienst	5 x 3	15	15	
slaapkamers inclusief douche en toilet	1x bevelvoerder 5x manschappen 1x reserve/stage	5 x 3 5 x 3 5 x 3	15 75 15	105
centrale ruimte voor kledingkasten			50	mogelijkheid voor eventuele verdere uitbreiding?
ruimte voor nabespreking/ eetkamer (incl. kantine)			60	
keuken (incl. berging)			35	
<i>ontspanningsruimten</i>			95	
biljarthoek		20		
darthoek		5		
fitnessruimte		60		
ruimte voor 2 pc's		10		
woonkamer		30	30	
werkkast schoonmaak		5	5	
berging voor beddegoed/handdoeken e.d.		5	5	
berging voor vuil wasgoed		5	5	
bar			85	
bar		75		
kleine keuken bij bar		5		
berging personeelsvereniging		5		
toilet (dames/heren)		10	10	
TOTAAL BOUWDEEL 2			500	FVO
	factor 1,4		700	BVO

BOUWDEEL 3 KANTOREN E.D.

functie	lengte x breedte	opp	opp totaal	opmerking
hal/hoofdingang		80	80	
receptie/centrale balie		20	20	incl. zithoek voor gasten/ garderobe
<i>Bedrijfsvoering</i>			145	
administratie 6 werkplekken		60		
ruimte voor fax/kopieerapparaat/postvakken		20		
kantoren beleidsmedewerkers 2 werkplekken		30		
kantoor DIV 1 werkplek		15		
archiefruimte		20		
<i>Commando</i>			50	
kantoor commandant		25		incl. ruimte voor spreektafel
kantoor plv. commandant		25		incl. ruimte voor spreektafel
<i>Veiligheid</i>			200	
kantoor hoofd Veiligheid		25		incl. ruimte voor spreektafel
kantoren medewerkers Veiligheid 5 x 2 werkplekken		150		
spreekkamer Veiligheid		10		
archief preventie		15		
<i>Operationele Voorbereiding</i>			130	
kantoor hoofd Operationele Voorbereiding		25		incl. ruimte voor spreektafel
kantoren medewerkers Operationele Voorb. 3 x 2 werkplekken		90		overige werkplekken vallen onder bouwdeel 4
berging Operationele Voorbereiding		15		
<i>Opleidingen & BHV</i>			30	
kantoren medewerkers BHV 1x 2 werkplekken		30		
<i>Repressie</i>			40	
kantoor postcommandant		25		incl. ruimte voor spreektafel
kantoor medewerker Repressie 1 werkplek		15		
werkkast schoonmaak		5	5	
computer/server-ruimte/telefooncentrale		6	6	
<i>leslokaal/ grote vergaderruimte</i>			95	
leslokaal/ grote vergaderruimte		80		
berging leslokaal		15		
spreekkamer/kleine vergaderruimte		30	30	
TOTAAL BOUWDEEL 3			831	FVO
	factor 1,6		1330	BVO